

23. lecke

Hogyan kezdjük?

Mindenki olyan módon gyűjt, és olyan bélyeget gyűjt, ahogy és amit akar (ez vonatkozik mindenféle gyűjtésre). Ugyanakkor a gyűjtés általában nem öncélú, gyűjteményünkkel egyrészt magunknak akarunk örömet szerezni, másrészt mások előtt szeretnénk vele büszkélkedni.

Számos oka lehet annak, hogy valaki elkezd bélyeget gyűjteni: valamely tapasztalt gyűjtő megmutatta bélyegeit, kapunk egy berakónyi bélyeget, a padláson egy ládában találunk egy csomó bélyeges levelet stb.

Fő szabály kezdetben, hogy ne dobjunk ki semmit! Lehet, hogy egy számunkra jellegtelen bélyeg vagy levelezőlap értékes darab! Napjainkban legtöbbször a postaszita (használatlan) bélyegeket gyűjtik. Azonban egyre jobban elterjedőben vannak a bélyeghelyettesítők (IPlyeg, gépi bélyegzés stb.) is. Népszerű a teljes postai objektumok gyűjtése is (pl.: futott levél: borítékban bélyeg, bélyegzés, ragjegy stb.).

Mint korábban szó volt róla, egyre kevesebb küldeményen található bélyeg. A küldemények nagy száma miatt a bélyegzések sem „tökéletesek”. Ennek következtében egyre nehezebb találni szépen bélyegzett bélyeges borítékot. Ezért ezeket tegyük el későbbre, amikor már járatosabbak vagyunk a bélyeggyűjtésben, és akkor vagy megtartjuk magunknak (ha kell a gyűjteményünkbe), vagy elcseréljük egy nekünk szükséges postai dokumentumra.

A megtartani kívánt borítékokat, levelezőlapokat és más postai objektumokat célszerű egy megfelelő méretű dobozba elrakni. Az értékesebb daraboknak lehet kapni különböző kivitelű, a bélyeg berakó könyvhöz hasonló levél-képeslap berakókat.

Képeslap berakó¹

A tárolás egy lehetséges módja²

¹ Forrás: saját anyag

² Forrás: saját anyag

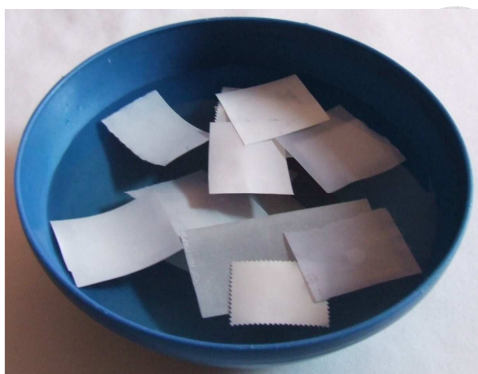
Azokat a borítékokat, amelyeken elmosódott a bélyegzés, a boríték gyűrött, hiányos stb. nem érdemes tárolni, ezekről célszerű a bélyeget leáztatni. Ezt a következők szerint tegyük! Vágjuk körül a bélyeget úgy, hogy 3-4 mm-re túl érjen rajta a papír.

Áztatni való bélyegek³

Sok bélyeg esetén célszerű a közel azonos színű bélyegeket külön áztatni. Az áztatást egy tökéletesen tiszta edényben végezzük, kézmeleg (30-35 °C-os) vízben. A vízbe hintsünk egy kis sót, mert az fixálja a bélyeg festékanyagát. Ezután bélyeggel lefelé helyezük be a kivágásokat.

Fixál: rögzít

Bélyegek áztatótálban⁴

Várjuk meg, míg valamennyi bélyeg leválk a papírokról. Majd a leázott bélyegeket egy új áztató vízbe tegyük, hogy a hátoldalukról a maradék ragasztó is leázzon. Az így leöblített bélyegeket képes felükkel lefelé rakjuk tiszta itatóspapírra vagy fénymásolópapírra, hogy megszáradjanak.

A megszáradt (de sokszor hullámos) bélyegeket ezután ki kell simítani, préselni. Legegyszerűbb, ha vastag könyvek közé tesszük őket, és néhány napig (esetleg lesúlyozva) préseljük. Ezután mehetnek a berakóba, tasakba, esetleg albumba.

³ Forrás: saját anyag

⁴ Forrás: saját anyag

A tapasztalatok szerint ahhoz, hogy egy bélyeggyűjtőben kialakuljon, hogy melyik gyűjtési terület áll legközelebb hozzá (mely bélyegek tetszenek, mikhez tud hozzájutni, pénztárcája mit enged meg számára, esetleg mely témához ért stb.), össze kell gyűjtenie néhány ezer darab bélyeget, borítékot, levelezőlapot stb. Miután eldöntötte, hogy milyen gyűjtési terület(ek) az(ok), amelyet/amelyeket gyűjteni kíván, foghat hozzá a gyűjtemény vagy gyűjtemények kialakításához.

Azokat a bélyegeket, amelyek kellenek a gyűjteménybe, megtarthatjuk, amelyek nem, azokat elcserélhetjük, vagy eladhatjuk. Melyek azok a gyűjtési területek, gyűjtési módok, amelyek napjainkban a leginkább művelhetők? Vannak, akik egy adott földrajzi területen kiadott bélyegeket gyűjtik, ők az országgyűjtők.

Kézenfekvő, hogy mi a magyar bélyegeket gyűjtjük meghatározott időponttól kezdődően. Ilyen dátum lehet 2001. január 1., azaz a harmadik évezredben kiadott bélyegek gyűjtése adódik dátumként. Természetesen más országok bélyegeit is gyűjthetjük, ha be tudjuk azokat szerezni (ehhez már ismerősi kapcsolatok, külföldi levelezés stb. szükséges).

Vannak, akik témák szerint gyűjtik a bélyegeket, ők a tematikus gyűjtők. Kedvelt témák például: a sport, az olimpiák, a közlekedés, a virágok, a mese, a népviselet, az úrhajózás és még számtalan téma, amiről rengeteg bélyeg jelent, jelenik meg világszerte. A haladóbb bélyeggyűjtők egy-egy időszak postatörténeti dokumentumait is gyűjtik. Ez azt jelenti, hogy egy adott történelmi időszakban forgalomban volt postai objektumokat gyűjtik össze az akkor használt postai jelzésekkel, díjszabásokkal, illetve azok változataival.

A felsorolt gyűjtési területek csak példák. Ezeken kívül még számtalan módon lehet bélyeget gyűjteni. Vannak, akik vízjel szerint, nyomási eltérések alapján gyűjtik a bélyeget. Sokan gyűjtik településük postai dokumentumait, de gyűjtenek bélyegzéseket, ragjegyeket és minden olyan dolgot, amely a postai küldeményekkel kapcsolatos.

2001-ben kiadott első magyar bélyeg (a III. évezred első magyar bélyege)⁵

⁵ Forrás: saját anyag